

ויזרע יצחק

שנה ז'

<p>פרשת "נצבים וילך" הפטרה: "שוש אשיש" כה' אלול תשע"ד</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת י"ב 18:05 י"ג 19:15 י"ד 19:56</p>	<p>ת"א 18:22 ת"ב 19:17 ת"ג 19:53</p>	<p>חיפה 18:11 19:16 19:53</p>
--	--	--	---	---

הגגים לפרשת השבוע

"כל איש ישראל" (דברים כ"ט ט)

אומר רבינו בחיי שחז"ל למדו מהפסוק שלפנינו את היסוד שאומר ש"כל ישראל נתפסים בעון של איש אחד", והוא מביא ראיה מעכץ שמעל בחרם והקב"ה אמר ליהושע: "חטא ישראל" (יהושע ז'), רואים מכן שכל ישראל נתפסו בעונו של עכץ, וזוהי הבנת הכתוב: "כל איש ישראל" כלומר, כל ישראל נתפסים בעון של איש אחד מישראל, וזוהי גם כוונת הכתוב: "וכשלו איש באחיו" (ויקרא כו') שדרשו חז"ל בעון אחיו, ללמדך שכל ישראל ערבים זה לזה. ואם בפורענות מצאנו שהרבים נתפסים בעון היחיד, כל שכן שהרבים נושעים בזכות היחיד, כמו שאמר אליפז לאיוב: "ימלט אי נקי" (איוב כב'), כלומר בכח נקי אחד למלט את כל האי, ואם האמת אתך שאתה נקי וצדיק ונמלט כל העיר בבור כפיך, וכן דרשו חז"ל "בשביל צדיק אחד העולם עומד", שנאמר: "וצדיק יסוד עולם" (משלי י'), שהרי מדה טובה מרובה על מדת הפורענות.

"למען הקים אותך היום לו לעם" (דברים כ"ט יב)

אחר שבאר ה"אור החיים" הקדוש שכוונת הכתוב "לעברך בברית ה' ובאלתו" היא לברית הערבות ההדדית בעם ישראל ואמר הכתוב "למען הקים אותך היום לו לעם" כדי לתת טעם לצורך בברית זו של הערבות ההדדית, שלא יאמר האדם: "מדוע מחייב אותי הקב"ה במעשה שעושה משהו אחר?" אומר הכתוב שכוונת הקב"ה היא לטובה, המטרה היא: "למען הקים אותך לו לעם", כלומר, ללא הערבות ההדדית היו עם ישראל נסוגים בעבודת ה', כי היום יפשע אחד מהם בעבירה קלה ולמחר יפשע בעבירה חמורה, וכך יהיו נשמטים אחד אחד מעדת ישראל שיפשעו כולם. אך כעת, שעשאתם הקב"ה ערבים זה לזה, ישימו ישראל לב ליחיד שעובר עבירה בין קלה ובין חמורה ובכך ימשיכו להתקיים ולהיות עם סגולה. מסקנה: כל מעשיו של הקב"ה אינם אלא לטובתנו ולקיומנו.

"פן יש בככם איש או אשה או משפחה או שבט" (דברים כ"ט יז)

"לפיכך אני צריך להשיעכם" (רש"י)

מבאר הרמב"ן את פירוש רש"י ואומר שרש"י פירש את הטעם לשבועה, כלומר אני צריך להביאכם באלה ובשבועה בברית הזאת משום שאני ירא שמא נפתה לבם של אנשים מכם לשקוצי מצרים כפי שעשיתם בעגל, או לשקוצי עמון ומואב אשר ראיתם בדרך כאשר היה לכם בבעל פעור. כי בברית הראשונה שנכרתה בשעת מתן תורה לא היו שם אלות וקללות. והזכיר הכתוב איש או אשה, מפני שהאשה דעתה קלה, ופרט הכתוב יחידים, משפחה או שבט שהוא עם רב, ולא כלל את כולם באמירה אחת, וזה משום כבודם של ישראל או משום שלא יתכן שיהיה הלב של כולם פונה היום לעבודה זרה, אחרת לא היו באים בברית ה' ובאלתו כי מי מכריח אות? אבל משפחה או שבט כן יכולים לבוא בברית ה' מפני הפחד מהרוב.

"והתברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי כי בערירות לבי אלך" (דברים כ"ט יז)

אומר רבי מנחם מנדל מקוצק שאדם העושה מעשים טובים מחמת טוב ליבו והמתנהג ביושר אך היושר הזה אינו נובע מתוך יגיעה והתאמצות פנימית, הרי הוא בבחינת: "בשרירות לבי אלך", משום ששרירות ליבו הוליקה אותו בדרך מקרה למעשי היושר, ועל זה נאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם" (במדבר טו' ט). מעשים טובים יש לעשותם מתוך דעת ויגיעה, ולא מחמת נטיית הלב.

נר ה' נשמת אדם העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

מרון הרח"ג עובדיה יוסף בן גורגיה זצ"ל נלב"ע ג' חסון תשע"ד
 משה טויטו בר אסתר ז"ל נלב"ע ד' אדר ב' תשע"ד
 ישראל בן נחמה נלב"ע כה אב תשע"ד
 תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל   יצחק בנימין בר שורין ז"ל   חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה   נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג   נלב"ע יא' ניסן תשס"ז
 תנצב"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"הנסתרות לה' א-לוקינו והנגלות לנו ולבנינו" (דברים כ"ב כו)

מבאר רבי יעקב אבוחצירא ב"פיתוחי חותם" שהפסוק מרמז על כך שכאשר האדם עושה מצוות או עוסק בתורה צריך שיהיו פיו ולבו שוים, שזוהו העיקר, אבל אם מעשיו הם מהשפה ולחורץ, כל יגיעו הוא לריק, וזה מה שאנו אומרים בכל יום בתפלה "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר כבגלוי", וצריך האדם להיזהר בזה ביותר. וזוהי כוונת הכתוב: "הנסתרות לה' א-לקינו", דהיינו המחשבות שאין מכיר בהם כי אם ה' א-לוקינו. "והנגלות" שהם המעשים טובים שהם נגלים "לנו ולבנינו" האדם צריך לשתף את שניהם בכדי "לעשות את כל דברי התורה הזאת", שלא שייך לקיים את התורה והמצוות כי אם כאשר יהיו הפה והלב שוים.

"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל" (דברים לא א)

"הוא ענין השלום שדרשו על פסוק "בקש שלום ורדפהו" (תהלים ל"ד טו) כי השלום אינו כשאר המצוות כי כל שאר המצוות כציצית ומזוזה וחלה אם תבא לידך אתה מחויב לעשותה אבל אין אתה מחויב לחזור אחריה אבל השלום אתה מחויב לחזור אחריו" (מדרש)

וצריך להבין, כמה שונה השלום יותר מכל שאר המצוות שבתורה, שצריך לחזור אחריו? מתרץ ה"כלי יקר" שאם נאמר שהשלום המדובר כוונתו היא לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים על ידי התשובה, הרי שמוכן שצריך לחזור אחריו, אם זה מצד שהחוטא לא ישים אשם בנפשו ואינו רואה חובה לעצמו כמו שאתה רואה חובתו לכן צריך אתה לחזור אחריו כי הוא לא יחזור אחריך וגם מצד זה שאתה צריך את השלום הזה כי "כל ישראל ערבים זה לזה" ואמרו חז"ל: "גדולה תשובה שאפילו בזמן שיחיד עשאה מוחלים לו ולכל העולם כולו שנאמר: (הושע י"ד ה) ארפא משובתם כי שב אפי ממנו" (יומא פו) אם כן, השלום הזה הוא להנאתך ולכן מן הדין הוא שתחזור אתה אחריו. וגם אם נאמר שמשמעות השלום היא כפשוטו בין איש לרעהו מכל מקום הוא דרוש גם לצורך התשובה כדי שיהיה מספר השבים רב, כי בכל ימות השנה הקב"ה מקבל את תשובת הרבים בלבד ותשובת היחיד מתקבלת בעשרת ימי התשובה דווקא. כלומר, חייב כל אדם לחזור אחרי השלום משום שהוא מסבב אל התשובה, וכך גם עשה משה שנאמר: "וילך משה" כלומר, משה הלך אחריהם וזרז אותם שיעשו תשובה.

"בן מאה ועשרים שנה אנכי היום" (דברים לא ב)

רבינו החיד"א ב"דברים אחדים" מפרש את דברי משה על דרך ההלצה, ואומר שבאותו היום היה למשה רבינו מצב רוח מרומם מאוד היות שהוא ראה שכל בני ישראל שמעו ממנו את התוכחה ויכלו לעמוד בה, ואז אומר אליהם משה: "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", כלומר היום מלאו ימי ושנותי, בראותי שזכיתי למצב שכלכם, שישים רבוא בני ישראל, אוהבים את התוכחות, לכן יכול אני כבר, אומר משה, למות, בבחינת "אמותה הפעם", מזה ניתן ללמוד על מעלת זיכוי החייבים, ובפרט אם זה כלל ישראל. וכמו שאמרו בזהר "דאלו בני נשא ידעי הוו רדפי בתר חייבא כרדוף בתר חיי" (אילו ידעו האנשים, את מעלת זיכוי החייבים, היו רודפים אחר החייבים כשם שרודפים אחר החיים). וזהו מה שנאמר: "ולמוכיחים ינעם" (משלי כ"ד כה), כאשר המוכחים מקבלים את התוכחה זה מלמד שיש יראת שמים במוכיח, כי דברים היוצאים מהלב נכנסים אל הלב, ואם כן ינעם למוכיחים כשדבריהם עושים פירות, "ועליהם תבא ברכת טוב" בשכר זיכוי החייבים.

"ה' א-לקיך הוא עובר לפניך" (דברים לא ג)

מבאר ה"ספורנו" שהפסוק שלפנינו בא לאחר שמשה מודיע לבני ישראל על מותו, "לא אוכל עוד לצאת ולבוא" (דברים לא ב) ומטרתו היא ולנחם את ישראל ולומר להם שאין להם להתעצב על כך שתאבד מכם הנהגתו של משה משום שבכל אופן "ה' א-לקיך הוא עובר לפניך" ובכך תזכו להנהגת ה' שהיא טובה יותר מהנהגת משה. וגם מה שנאמר אחר כך, "יהושע הוא עובר לפניך כאשר דבר ה'" בא לומר שאמנם יהושע אינו המנהיג אבל "הוא עובר לפניך" במצות הא-ל שהוא המנהיג.

"כי אתה תבא את העם הזה אל הארץ" (דברים לא ד)

שואל ה"משך חכמה", מדוע אומר כאן משה ליהושע "כי אתה תבא" ובהמשך הפרק אומר הקב"ה ליהושע: "כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ" (דברים לא כג)? ומתרץ על פי מה שאמר חז"ל (עירובין ס"ג א) שמשום שאלעזר הכהן הורה הלכה בפני רבו, בהלכות גיעולי מדין, לכן נענש שלא היה יהושע צריך אותו. לכן, משה, שהיה סבור שיהושע יצטרך להיעזר באלעזר הכהן, אמר "כי אתה תבא את העם הזה", יחד עם אלעזר. אך הקב"ה, שכבר ידע שיהושע לא יצטרך את אלעזר הכהן, לכן אמר: "כי אתה תביא את העם הזה" דהיינו, אתה לבדך.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

הרה"ג משה חזקיהו שליט"א בן שרה, אליהו בן אסתר

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"
חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו
מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30
לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315